Digitiigri uus tulemine: Eesti plaanib jõuda tehisaru kasutamisel maailma tippu

7 kuud tagasi - 09.04.2026 Autor: AM

Eesti.ai nõukoda on kinnitanud 15 suurejoonelist projekti, mis peaksid meie riigi lennutama tehisaru (AI) rakendamises maailma tippu.

Peaminister Kristen Michali sõnul on siht selge: viia Eesti maailma juhtivate tehisaru rakendajate hulka. „Arstidel, õpetajatel, raamatupidajatel, personalitöötajatel, muusikutel, tõlkijatel ja väga paljudel teistel inimestel jääb tehisaru kasutades rohkem aega sisulisele tööle, õppimisele ja inimestega tegelemisele," selgitas Michal. Ühtlasi arvutati välja, et kui meil õnnestub kümne aasta pärast olla Euroopa tehisaru-liider, võib see kasvatada Eesti majandust 400–800 miljoni euro võrra aastas.

100 000 AI-tarka

Eesti plaan ei piirdu vaid kabinetivaikuses arendatavate algoritmidega. Sihikule on võetud rahvas laiemalt. Projekti „Kõige AI-targem rahvas" raames läbib vähemalt 100 000 Eesti inimest praktilise AI-töötoa. Lisaks on kavas koguda kokku miljon väikest „õpiampsu" ehk minikoolitust.

Kütus majandusmootorisse

Et Eesti ettevõtted uuel ajastul nälga ei jääks, on loodud süsteemne toetusmehhanism. Majanduskasu peab tulema läbi tootlikkuse kasvu ja uute toodete arendamise.

- **Tehisaruosak (20 000 eurot)** on nagu „proovisõit" ettevõtetele, et kiiresti ja ilma liigse bürokraatiata AI-lahendusi testida.
- **Tehisarutoetus (100 000 – 500 000 eurot)** on juba tõsisem investeering, mis on suunatud eeskätt tööstusele, robootikale ja tervishoiule, et tõsta ekspordivõimekust.

Avalik sektor peab hüvasti jätma paberiuputusega

Praegunene õigusloome on tihti nagu heinakuhjast nõela otsimine – suur osa võrdlustest ja kontrollidest tehakse käsitsi (nagu näitas ka hiljutine skandaal puuduliku hasartmänguseadusega), mis tähendab, et vead võivad ilmneda alles

siis, kui protsess on lõpusirgel. Eesti.ai plaanib luua lahendused, mis suudavad automaatselt tuvastada vastuolusid ja viitevigu.

Sama kehtib ka hankemenetluste kohta. AI hakkab aitama dokumentide koostamisel ja sobivate pakkujate leidmisel, muutes riigihanked kiiremaks ja kvaliteetsemaks.

Tervishoid ja haridus: fookuses on inimene

Kõige käegakatsutavam muutus ootab ees meditsiinis. Perearstid kulutavad praegu ligi poole oma ajast dokumenteerimisele ja andmete otsimisele. Projekt PAI (Perearstide infosüsteem) eesmärk on seda aega poole võrra vähendada. Sarnaselt saab eKiirabi automaatse transkriptsiooni, et brigaadid saaksid täita kaarti rääkides, pühendades vabanenud aja patsiendile.

Hariduses on aga käimas „TI-Hüpe“. Eesti on Euroopas esimene riik, kus on käivitatud üleriigiline tehisaru haridusprogramm. Järgmisel õppeaastal hakatakse põhikooliõpetajaid koolitama ning gümnaasiumi- ja kutsekooliõpilastele antakse AI-tööriistad otse kätte.

Keel ja kultuur: tehisaru õpib eesti keelt

Üks kriitilisemaid punkte on eesti keele ja kultuuri säilimine suurtes keelemudelites. Praegused mudelid on tihti nagu turistid, kes oskavad küll keelt, aga ei mõista kohalikku konteksti ega nalju. Projekti raames luuakse vähemalt 10 000 eestikeelset inimhinnangut, et õpetada AI-le meie kultuuri ja terminoloogiat süvitsi.

Eesti.ai algatus on ühiskondlik kokkulepe liikuda nutikama tuleviku suunas. Nagu ütles Eesti.ai nõukoja esimees Markus Villig: „Me lihtsalt ei räägi tehisarust, vaid paneme selle inimeste, riigi ja ettevõtete heaks tööle.“

Eesti.ai projektide infot näeb siin: Eesti.ai projektide nimiri.docx.

PLUSSID	MIINUSED
+Suur ajasääst avalikus sektoris ja meditsiinis.	-Vajadus suuremahulise ja kalli arvutustaristu järele.
+Majanduskasv ja ettevõtete konkurentsivõime tõus	-Riskid andmete turvalisusega ja ühtse raamistiku puudumine.
+Laiapõhjaline elanikkonna koolitamine (100k inimest)	-Keelemudelite esialgne nõrkus eesti kultuuriruumis.

- Tegijad
- Uudised

- Lahendused
- Tehisintellekt

Pilt

